

بررسی نقش معلمان بر اساس صلاحیت اجرا در پرورش تفکر پژوهش در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ

لادن سلیمی^۱، پروانه شهابی^۲، آزاده میرچی^۳

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ انجام شد. این پژوهش با هدف کاربردی و از نظر روش، توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری آن شامل ۱۳۵ نفر از معلمان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ است که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان نمونه ای، به حجم ۱۰۰ نفر از معلمان به شیوه، نمونه گیری و تصادفی طبقه ای، بر اساس جنسیت انتخاب شدند. روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای و میدانی و ابزار گردآوری داده‌ها (پرسشنامه محقق ساخته نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی) است. روایی و پایایی پرسشنامه مورد قرار گرفته است. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد. این مقدار نشانگر پایایی مناسب پرسشنامه جهت سنجش متغیرها است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از فنون آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است در آمار توصیفی این پژوهش، از جداول و نمودارها و شاخص‌های مرکزی و پراکندگی در نرم افزار اکسل و در آمار استنباطی از آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها و آزمون تی در نرم افزار spss استفاده شده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که نقش معلمان بر اساس صلاحیت اجرا در پرورش تفکر پژوهشی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، بسیار موثر و حائز اهمیت است.

واژگان کلیدی: نقش معلمان، پرورش تفکر پژوهشی، دانش آموزان

---

۱ استادیار برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، s.ladan@yahoo.com

۲ دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری

۳ دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری mirchi.azadeh@yahoo.com

مقدمه

بی تردید یکی از جمله عوامل بسیار مهم در شناخت مشکلات جامعه و یافتن راه حل برای آنها، امر پژوهش و تحقیق است. پژوهش از دو بعد دارای اهمیت است. نخست اینکه چاره گشای مشکلات فردی و اجتماعی است و دیگر آن که با افزایش دانسته های انسان به او کمک می کند تا با انتقال یافته های خود به دیگران در حل مشکلات جامعه کمک مضاعف کند. اما نکته مهم این است که خود پژوهش، نیز نیازمند آموزش است، چرا که پژوهش در حقیقت یک فن است و روش های مختلفی دارد که یادگیری و به کار بستن آنها جز با آموزش میسر نیست، (محمود، ۱۳۹۰)

آموزش و پرورش به عنوان نخستین پایگاه رسمی فرهنگ سازی در این زمینه رسالتی خطیر و بزرگ بر عهده دارد که همانا تربیت نسلی جستجوگر، اندیشمند، دانا و توانا است. شواهد نشان می دهد. که این نهاد در این زمینه چندان کامیاب نبوده است. امر پرورش باید با قدرت، قوت، جدیت و گستردگی بیشتری در نظام آموزشی کشور (از پیش دبستان تا تحصیلات تکمیلی و آکادمیک) توسعه و دنبال شود تا دانش آموزان به پژوهش و پژوهش گری علاقه مند شده و آینده تحقیقاتی کشور را به نحو مطلوب محقق کنند. (خلجی، ۱۳۹۱)

بیان مسئله :

استفاده و گسترش صلاحیت های تفکر برای رشد دانش آموزانی که به طور فزاینده در حال روبرو شدن با جهان فناوری و طبعاً جهانی گسترده هستند، حیاتی است. امروزه تمامی کشورهای جهان در حال تشخیص این نکته هستند که گستره ای وسیع از قابلیت ها (مهارت های تفکر به علاوه ی مهارت های پایه) جهت آماده کردن کودکان برای آیندهای غیرقابل پیش بینی مورد نیاز هستند. زیرا اشخاص نمی توانند دانش کافی را برای استفاده آینده در حافظه شان ذخیره نمایند. گسترش اطلاعات و پیچیدگی های شغلی در آینده نیازمند به افرادی است که بتوانند در تولید دانش و فرآیندهای جدید مطلب را درک، قضاوت و مشارکت کنند. بنابراین، مهم است که دانش آموزان در مورد صلاحیت های پردازش، تفسیر و ارزیابی اطلاعات جدید، آموزش ببینند (دانشور و همکاران، ۱۳۹۱).

یکی از شاخص های توسعه نظام آموزشی، حضور فعال و پررنگ پژوهش در نظام آموزشی است. گسترش فرهنگ مطالعه و اندیشه عملی و پژوهشی در تمامی دوره ها و سطوح تحصیلی، از ضرورت های اساسی آموزش و پرورش است. به ویژه مجهز شدن معلمان و مدیران به استفاده از ابزار و روش پژوهش هم می تواند دانش افزایی و رشد و بالندگی آنان و کارآمدی و نوآوری و پویایی

نظام آموزشی و همچنین موجب تربیت دانش آموزانی محقق در برخورد های علمی گردد. بهره برداری از تکنولوژی جدید و هماهنگی با فناوری نوین و قدم زدن در اتوبان های اطلاعاتی که در حال حاضر، دنیا را در نوردیده است، بدون مجهز شدن به چراغ تحقیق، امکان پذیر نیست. (طاهرالدینی، ۱۳۸۸)

ضرورت و اهمیت موضوع:

پژوهش قدمتی برابر با آغاز حیات، پیشینه ای به وسعت تاریخ و ریشه در سرشت آدمیان دارد که با تفکر و تعقل سامان می یابد. امروزه به پژوهش بیش از گذشته، توجه می شود؛ زیرا علم و دانش مهم ترین منبع توانایی و قدرت محسوب می شود. از جمله نیازهای اساسی شهروندان امروزی، مهارت های مورد نیاز و پیچیده ای است که متضمن بقای آنان باشد مهارت پژوهش، کلیدم. ثری برای ایفای نقش های متعدد در جامعه و زندگی امروزی است. پیداست که آموزش و توسعه مهارت پژوهش باید از دوران کودکی و نوجوانی آغاز شود و تلاش های بعدی عملاً با ناکامی یا با ثمردهی ناچیز مواجه خواهد شد. بهسازی کیفیت یادگیری در دبیرستان ها و آماده کردن نوجوانان و جوانان برای آینده و زندگی پیچیده در قرن بیست و یکم، مستلزم ارتقای کیفیت تدریس و آموزش تخصصی است. (راگ، ۲۰۰۱ ترجمه کیامنش و گنجی، ۱۳۸۳)

حس کنجکاوی و حقیقت جویی امری فطری است که در همه نونهالان جامعه به ودیعه نهاده شده

است و باید با فراهم آوردن شرایط مناسب به تدریج فعالیت یابد. بدیهی است که این استعداد ذاتی ابتدا باید در محیط خانواده و آموزشگاه بروز یافته و شکوفا گردد و سپس در محیط سایر نهادهای اجتماعی نشوونما کند اما در دنیای امروز نقش نظام آموزشی به دلیل تحولات اقتصادی، علمی و فنی در این زمینه چشمگیرتر از سایر نهادها است. نقش نظام آموزشی از آن جهت حایز اهمیت است که از قلمرو و دامنه شمول بسیار گستردهای برخوردار است و مدت زمان نسبتاً زیادی از اوقات مفید اعضای جامعه مشتمل بر نونهالان، کودکان، نوجوانان و جوانان را به خود اختصاص مد دهد. همچنین پژوهش و نوآوری در جامعه ای توسعه پیدا می کند که نظام آموزشی و فرهنگی، زمینه و بستر مناسبی برای آن تدارک دیده باشد. بنابراین، تحقیق را می توان در کنار آموزش یکی از اهداف بسیار مهم آموزش و پرورش دانست که باید مورد توجه قرار گیرد. به نظر می رسد که مدارس و معلمان در این میان دارای وظیفه بسیار مهم و حساسی هستند. آنها می توانند علاوه بر فعالیت های تحقیقاتی، روح و انگیزه تحقیق و روش های درست پژوهش را در میان دانش آموزان نهادینه کنند. (صالحی، ۱۳۹۶) اگر بپذیریم که امروزه وارد عصر دانایی شده ایم و هستیم که دانش بشری در تمامی زمینه ها هر روز و هر لحظه در حال گسترش است، لازم است که هر معلمی یا مدیری و یا دانش آموزی روحیه تحقیق و جستجو داشته باشد. و از این رو ضروری است که با برنامه ریزی های دقیق ترو اتخاذ تدابیر

پژوهشی و کاوشی هستند. پژوهشگران دلیل این امر را اصرار و تاکید فراوان معلمان برای درس دادن و امدادگی جهت امتحانات یعنی تمرکز روی محتوای حقیقی، به جای مهارت های پژوهشی و فقدان این مهارت در میان خود معلمان می دانند.

انها همچنین در تحقیقی دیگری به بررسی نقش مدارس و معلمان در تقویت و توسعه تفکر پژوهشی پرداختند. نتایج کار آنها نشان داد که پژوهش و نوآوری در جامعه ای توسعه پیدا می کند که نظام آموزشی و فرهنگی، تمهیدات و بستر های مناسبی برای آن را فراهم کرده باشد. بنابراین تحقیق را می توان در کنار آموزش یکی از اهداف بسیار مهم آموزش و پرورش دانست که باید مورد توجه قرار گیرد و به نظر می رسد که مدارس و معلمان در این میان وظیفه ای بسیار مهم و حساس دادند که می توانند علاوه بر فعالیت های تحقیقاتی، روح و انگیزه تحقیق و روش های درست پژوهش را در میان دانش آموزان نهادینه کنند (جولین و باکر، ۲۰۰۹).

سوالات تحقیق:

۱- آیا نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است؟

۲- آیا شناخت ویژگی های مخاطبان (دانش آموزان) در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است؟

جدی تر، روحیه جستجوگری و پژوهش را در معلمان ایجاد و تقویت کرد. معلمان علاوه بر پژوهش و تولید دانش های جدید، باید روش های تعلیم خود را بر تقویت تفکر و کاوش در دانش آموزان استوار سازند. همچنین مدیران مدارس نیز باید اتخاذ تصمیمات و سیاست گذاریهای خود را براساس اطلاعات به دست آمده از پژوهش استوار سازند.

۱- احمدی و همکاران (۱۳۹۴)، پژوهشی با عنوان روش های پرورش مهارت تفکر و کاربرد آنها در طراحی فعالیت یادگیری انجام دادند. در این تحقیق، در ابتدا با توجه به اینکه امروزه بسیاری از نوجوانان در رویارویی با مسائل زندگی تواناییهای لازم و اساسی را ندارند و در مواجهه با مشکلات روزمره و مقتضیات آن آسیب پذیرند، جایگاه و ضرورت آموزش مهارتهای فکری به دانش آموزان برای مواجه شدن با مسائل دنیای امروز و جایگزین کردن روشها و نگرشهای علمی پژوهش محور، به جای انتقال و ذخیره سازی حقایق علمی، مورد بحث قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان داد که آموزش تفکر خلاق و روش حل مساله، با استناد به دیدگاههای مختلف صاحب نظران تربیتی، روشی موثر برای پرورش تفکر پژوهشی است.

۲- جولین و باکر (۲۰۰۹)، تحقیقی پرسش گونه تحت این عنوان انجام دادند که: یادگیرندگان مدارس متوسطه، چگونه اطلاعات را پیدا و ارزیابی می کنند؟" تحلیل داده ها نشان داد که یادگیرندگان این مدارس، فاقد مهارت های

جامعه آماری تحقیق:

لذا جامعه آماری این تحقیق؛ شامل تمامی معلمان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ در سال تحصیلی ۹۶-۹۷ می شود که تعداد آنها، بر اساس آخرین آمار کارگزینی اداره آموزش و پرورش شهرستان سیمرغ ۱۳۵ نفر است.

روش نمونه گیری و نمونه آماری:

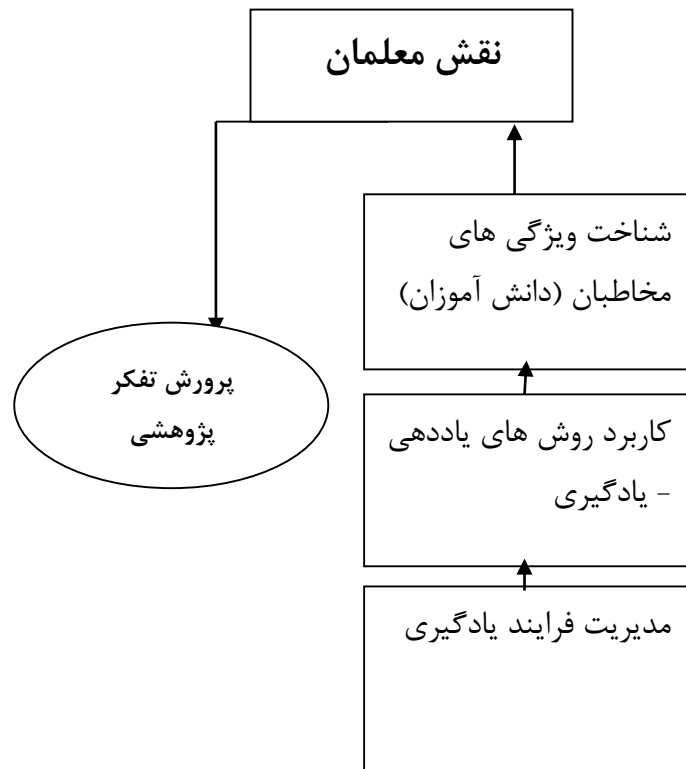
روش نمونه گیری به صورت روش تصادفی - طبقه ای بر اساس جنسیت (زن، مرد) انتخاب شد. بر اساس جدول مورگان، حجم نمونه، برابر با ۱۰۰ نفر تعیین گردید.

ابزار جمع آوری اطلاعات

در این پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد که برای ارزیابی نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز جهت آزمون فرضیه های تحقیق بکار گرفته شده است. سوالات پرسشنامه براساس طیف لیکرت، پنج گزینه ای تدوین شده که امتیاز یک تا پنج به هر گزینه اختصاص داده شده است.

۳- آیا کاربرد روش های یاددهی - یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است؟

آیا مدیریت فرایند یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است؟

شکل ۱: مدل مفهومی

نوع و روش تحقیق:

این تحقیق از نظر هدف، «کاربردی» است؛ زیرا در پی کاربرد مفاهیم و اصول کشف شده در موقعیت های جدید است و از نظر روش توصیفی - پیمایشی همبستگی است.

۳۰	۰/۷۹	۶	کاربرد روش های یاددهی - یادگیری
۳۰	۰/۸۱	۵	مدیریت فرایند یادگیری

جدول ۱- تناظر متغیرها

عنوان	متغیرها	گویه ها
نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی	شناخت ویژگی های مخاطبان	۱-۲-۳
	کاربرد روش های یاددهی - یادگیری	۴-۵-۶-۷-۸-۹
	مدیریت فرآیند یادگیری	۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵

همچنین از فنون آمار استنباطی (آزمون کلموگرف-اسمیرنف برای بررسی نرمال بودن داده ها و آزمون t) در نرم افزار SPSS۱۹ استفاده شده است.

روایی تحقیق:

منظور از روایی آن است که ابزار اندازه گیری واقعا بتواند فقط خصیصه مورد نظر، نه خصیصه دیگر را اندازه گیری کند. با توجه به اینکه در این تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. حصول اطمینان جهت تعیین روایی و محتوایی، این پرسشنامه به وسیله چند تن از متخصصان و استاد راهنما مورد بررسی قرار گرفت که همگی بر روا بودن پرسشنامه ایت تحقیق تاکید نمودند.

پایایی تحقیق:

جدول ۲- ضرایب پایایی پرسشنامه نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی

خرده مقیاس	تعداد سوال	آلفای کرونباخ	تعداد مشاهدات
شناخت ویژگی های مخاطبان	۴	۰/۸۴	۳۰

بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

یافته های تحقیق :

در ابتدا به آمار توصیفی مربوط به نظرات پاسخ دهندگان در مورد این فرضیه پرداخته می شود. آمار توصیفی مربوط به سوال اول در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۳- نتایج آزمون کولموگروف -

فرضیه سوم	فرضیه دوم	فرضیه اول	تعداد داده
۳,۵۳۷	۳,۳۳۴	۳,۲۵۹	۱۰۰
۰,۶۴۱	۰,۵۰۴	۰,۶۱۴	میانگین پارامترها
			انحراف معیار
۱,۱۱۵	۱,۲۱۴	۱,۱۰۴	آماره Z کولموگروف - اسمیرنوف
۰,۰۸۷	۰,۰۶۲	۰,۱۸۳	مقدار معنی داری

جدول ۴- آمار توصیفی پاسخ به سوال اول

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	مولفه
۰,۰۵۱	۰,۶۱۴	۳,۲۵۹	فرضیه فرعی اول

مقدار میانگین نظرات مربوط به فرضیه اول برابر با ۳,۲۵۹ است. این امر که بیانگر این مطلب است که میانگین نظرات افراد نمونه در پاسخ به بررسی تاثیر متغیر شناخت ویژگی های مخاطبان (دانش آموزان) در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، بالاتر از حد متوسط است.

جدول ۵، نتیجه آزمون t تک، نمونه ای مربوط به سوال اول را نشان می دهد

اسمیرنوف

با توجه به بزرگتر و مساوی بودن سطح معناداری sig از مقدار ۰/۰۵ لذا فرض H_1 مبتنی بر نرمال بودن توزیع متغیرها مورد تأیید قرار می گیرد و در نتیجه داده های این تحقیق پارامتریک و قابل سنجش هستند..

آزمون سوال اول تحقیق:

شناخت ویژگی های مخاطبان (دانش آموزان) در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در

فرضیه پرداخته می شود. آمار توصیفی مربوط به فرضیه فرعی دوم تحقیق در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول ۶- آمار توصیفی سوال دوم

مقدار آزمون = ۳				سوال اول
اختلاف میانگین	معنی داری	درجه آزادی	آماره t	
۰,۲۵۹	۰,۰۰۰	۹۹	۵,۰۶۷	

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	مولفه
۰,۸۱۵	۰,۵۰۴	۳,۳۳۴	فرضیه فرعی دوم

مقدار میانگین نظرات مربوط به فرضیه فرعی دوم برابر با ۳,۳۳۴ است این امر حاکی از آن است که میانگین نظرات افراد نمونه در پاسخ به بررسی تاثیر متغیر کاربرد روش های یاددهی- یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ بالاتر از حد متوسط است.

جدول شماره ۷، نتیجه آزمون t تک نمونه ای مربوط به فرضیه فرعی دوم را نشان می دهد.

جدول ۷- نتایج آزمون t تک نمونه ای برای سوال دوم

مقدار آزمون = ۳				اختلاف میانگین
معنی داری	درجه آزادی	آماره t	درجه آزادی	

جدول ۵- نتایج آزمون t تک نمونه ای برای سوال اول

با توجه به جدول فوق چون خطای محاسبه شده $sig = 0\%$ از سطح خطای در نظر گرفته شده ($\alpha = 5\%$) کمتر هست، که به معنای رد فرضیه H_0 است و همچنین اختلاف میانگین ها (۰,۲۵۹) عددی مثبت است به عبارتی دیگر در فاصله اطمینان ۰/۹۵ شناخت ویژگی های مخاطبان (دانش آموزان) در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

آزمون سوال دوم تحقیق:

کاربرد روش های یاددهی- یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	مؤلفه
۰,۰۴۲	۰,۶۴۱	۳,۵ ۳۷	سوال سوم

مقدار میانگین نظرات مربوط به فرضیه فرعی سوم برابر با ۳,۵۳۷ است. مطلب بیانگر آن است که میانگین نظرات افراد نمونه در پاسخ به بررسی تاثیر متغیر مدیریت فرایند یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، بالاتر از حد متوسط است.

جدول شماره ۹، نتیجه آزمون t تک نمونه‌ای مربوط به فرضیه فرعی سوم را نشان می‌دهد. جدول ۹: نتایج آزمون t تک نمونه‌ای برای سوال سوم

مقدار آزمون = ۳				فرضیه فرع ی سوم
اختلاف میانگین	معنی‌داری	درجه آزاد ی	آماره t	
۰,۵۳۷	۰,۰۰۰	۹۹	۱۲,۵۶۱	

۰,۳۳۴	۰,۰۰۰
-------	-------

با توجه به جدول فوق چون خطای محاسبه شده $sig = 0\%$ از سطح خطای در نظر گرفته شده ($\alpha = 5\%$) کمتر است که به معنای رد فرضیه H_0 است و همچنین اختلاف میانگین‌ها (۰,۳۳۴) عددی مثبت است. به عبارت دیگر، در فاصله اطمینان ۰/۹۵، متغیر کاربرد روش‌های یاددهی- یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

پاسخ به سوال سوم تحقیق:

مدیریت فرایند یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است. در ابتدا به آمار توصیفی مربوط به نظرات پاسخ دهندگان در مورد این فرضیه پرداخته می‌شود. آمار توصیفی مربوط به فرضیه فرعی سوم در جدول شماره ۸ نشان داده شده است.

جدول ۸- آمار توصیفی سوال سوم:

دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق، احمدی و همکاران (۱۳۹۴)، و جولین و بارکر (۲۰۰۹) کاملاً همخوانی دارد.

۳- نتایج آماری به دست آمده با استفاده از آزمون t تک نمونه ای در این پژوهش نشان می‌دهد در فاصله اطمینان ۰/۹۵ شناخت ویژگی‌های مخاطبان (دانش آموزان) در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق، طاهرالدینی (۱۳۸۸) همسو است

۴- نتایج آماری سوال فرعی دوم نشان داد که متغیر کاربرد روش‌های یاددهی- یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

۵- نتایج آماری به دست آمده با استفاده از آزمون t تک نمونه در این پژوهش نشان می‌دهد در فاصله اطمینان ۰/۹۵، متغیر کاربرد روش‌های یاددهی- یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق مرتضوی و همکاران (۱۳۸۴) منطبق و هماهنگ است.

با توجه به جدول فوق چون خطای محاسبه شده $sig = 0\%$ از سطح خطای در نظر گرفته شده ($\alpha = 5\%$) کمتر است که به معنای رد فرضیه H_0 است، همچنین اختلاف میانگین‌ها (۰،۵۳۷) عددی مثبت است به عبارت دیگر، در فاصله اطمینان ۰/۹۵ متغیر مدیریت فرآیند یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

ستایش فر (۱۳۹۳)، در تحقیق خود به بررسی مدیریت کلاس و شیوه‌های نوین یاددهی و یادگیری در مدارس پرداخت. یافته‌های پژوهش او نشان داد که معلمان دوره راهنمایی شهر شیراز، مولفه طراحی و سازماندهی، رهبری و نظارت را کمی بالاتر از حد متوسط و مولفه ارزشیابی را پایین‌تر از حد متوسط انجام داده‌اند. جو یادگیری کلاس نیز بالاتر از حد متوسط بوده است.

نتیجه‌گیری

۱- نتایج آماری فرضیه فرعی اول نشان داد که متغیر شناخت ویژگی‌های مخاطبان (دانش آموزان) در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

۲- نتایج آماری بدست آمده با استفاده از آزمون t تک نمونه در این پژوهش نشان می‌دهد که در فاصله اطمینان ۰/۹۵، متغیر نقش معلمان در پرورش تفکر پژوهشی در دانش آموزان دوره

۶- تا در آنها زمینه لازم برای سالهای بعد به ویژه در دوره‌های آموزش عالی فراهم آید.

۵- اجرای پروژه‌های تحقیقاتی با مدیریت معلم و همکاری دانش آموزان و متصدیان پژوهش

۶- مواجه نمودن دانش آموزان با مسائل واقعی جامعه و کمک به آنها برای پژوهش و جستجوی راه حل‌های مناسب برای آنها و توجه به مهارت‌های اساسی تفکر چون شناسایی و تبیین مسائل و شیوه های جمع آوری و دسته بندی اطلاعات، زمینه سازی و آزمون فرضیه‌ها که این کار فقط و فقط با تدوین و اجرای برنامه های درسی پژوهش محور میسر است.

۷- ایجاد روحیه تحقیق و تفکر علمی، در برخورد با پدیده‌ها و مسائل با ارائه اطلاعات به دانش آموزان تا خودشان بتوانند فرضیه پردازی کنند و مراحل تفکر علمی (تغییر در روش تدریس سنتی) را تجربه کنند.

۶- نتایج آماری سوال سوم نشان داد که متغیر مدیریت فرایند یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است.

۷- نتایج آماری بدست آمده با استفاده از آزمون t تک نمونه در این پژوهش نشان می‌دهد که در فاصله اطمینان ۰/۹۵، متغیر مدیریت فرایند یادگیری در پرورش تفکر پژوهشی از طریق معلمان، در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سیمرغ، موثر است. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق ستایش فر (۱۳۹۳) و احمدی مقدم و احمدی مقدم (۱۳۹۴) هم راستا و همسو است.

پیشنهادها:

۱- تدوین قوانین حمایتی و تسهیل کننده تحقیقات و اصلاح قوانین و مقررات دست و پاگیر اداری

۲- جلب توجه دبیران به اهمیت تحقیق و پژوهش در فرآیند یاددهی - یادگیری

۳- آموزش معلمان در زمینه فعالیت‌های پژوهشی و روش‌های نوین تحقیق و توجه به تبحر آنها در این امر، که این مهارت می‌تواند به جامعه دانش آموزی تسری یابد.

۴- آموزش صحیح روش‌های تحقیق و ایجاد مهارت‌های لازم برای پژوهش در دانش آموزان

۵. صالحی، ن، (۱۳۹۶).
بررسی میزان تحقق هدف های آموزشیدرستفکر و پژوه
شپایه ششم ابتدائی در دانش آموزان شهرستان
نور، مجله علمی پژوهشی پژوهش های برنامه
درسی، انجمن مطالعات برنامه درسی ایران، دوره
هفتم، شنخست، بهار و تابستان .
۶. طاهرالدینی، ط، (۱۳۸۸)، بررسی کاستی های
توسعه تفکر پژوهشی در مدارس، مجله پژوهشی
آموزشی اطلاع رسانی مدارس کارآمد، ششم،
سال تحصیلی ۸۷-۸۸ .
۷. محمود، ا. (۱۳۹۰). استفاده کاربردی از فناوری
اینترنت به عنوان ابزار تحقیق. کتابداری، دفتر ۳۷
۸. مرتضوی، ح؛ نعمت، ر؛ ارشدی، س، آرمات، م.
(۱۳۸۴). اثربخشی کاربرد روشهای تدریس و
یادگیری تعاملی در فرآیندهای آموزشی، مجله
ایرانی آموزش در علوم پزشکی، دوره پنجم ش
پیوست ۱۴ (ویژه نامه هفتمین همایش کشوری
آموزش پزشکی).

۱. Julien, Heidi, Barker, Susan. (۲۰۰۹). How
high-school students find and evaluate
scientific information: A basis for
information literacy skills development.
Library &

منابع و مأخذ:

۱. احمدی مقدم، ح. احمدی مقدم، م، (۱۳۹۴).
بررسی تاثیر مدیریت موثر کلاس درس در فرآیند
یاددهی - یادگیری دانش آموزان، کنفرانس
سراسری دانش و فناوری علوم تربیتی مطالعات
اجتماعی و روانشناسی ایران، تهران، موسسه
برگزار کننده همایش های توسعه محور دانش و
فناوری سام ایرانیان.
۲. خلجی، ع. (۱۳۹۱). تحقیق و پژوهش زیر بنای
توسعه پایدار. صنعت خودرو، شماره ۷۰
۳. دانشور، م. غلامحسینی، ا. اسپیدکار، م. حمزه
بیگی، ط. صفاری نظری، م. اسماعیل زاده اصل،
م، (۱۳۹۵). کتاب معلم تفکر و پژوهش ششم
دبستان، اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد
آموزشی، چ اول.
۴. ستایش فر، ط. (۱۳۹۳). مدیریت کلاس درس و
شیوه های نوین یاددهی و یادگیری در مدارس،
اولین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم تربیتی،
شادگان: دانشگاه آزاد اسلامی واحد شادگان.

